

ȘIINȚA, ANIMA ȘI LITERATURA.

Nr. 50.

MERCURIU, 14. DECEMBRE

1855.

ПРЕА КЪВЮАСЕ ПЕРИНТЕ СТАРЕЦЪ ШИ СФИНДИТЕ СОБОРЪ!

Ърмаре дин Нр. трекъ а къвжтърїї, че с'а цїнътъ
дн соборълз кълзгърїлоръ де ледеа гр. ресъри-
теанъ дн монъстіреа „Neamtъ“ дн Молдова.

(Din „Zimbrъ“)

Мълзїторїял постръ дїсъ де шї зїче къ о-
їде, саме мергъ днїл дїслъл шї гласъл съл
аскълтъ: де шї аратъ къ оїле саме днїл чел
стреїлз нъ мергъ, къ нъ кзроскъ гласъл стре-
їлзї; тотъшї нъ леагъ лъсатъ недїсемпате;
шї леагъ нъсъ дозе семне: звл дн інімъ шї ал-
челз дн фрїнте. Чел дїн інімъ се взмеште
драгостеа чеа лъкрътоаре а тоатъ шапта вьлпъ,
чел дїн фрїнте се віеатъ днорълареа чеа опрї-
тоаре а тогъ пькатълз. Нентръ семнълз чел дїн
їнімъ, кїаръ дїсешї ел зїче: „днтр'ачеаста вь
ведї взпоаште де тодї къ сжїтедї зченїчі аї мїеї,
дакъ драгосте ведї авеа днгре вої.“ Нъ дїсъ
драгосте лъмеаскъ, чї апостолеаскъ: „Драгостеа
каре днделзлгъ равдъ, се мїлостївеште, нъ нїз-
теште, нъ се дналъ, нъ се трфеште, нъ се
поартъ къ некзвїндъ; драгостеа, кареа нї' ам-
вїдрїоасъ, нъ катъ воа са, нъ се тїнїе, нъ гїп-
деште рьвлз, нъ се вькзръ де мїпчлнъ, чї се вь-
дзръ де адевръ, драгостеа, каре тоате ле сьфере,
тоате ле равдъ, тоате ле креде, тоте ле нъдъж-
деште, шї кареа нїчі одїноаръ нъ каде. Нъ
жаде; фїїнд къ'ї днтемееатъ дн D.zex, кареле е дн-
самї драгостеа саз семнълз адеврзатълзї крїстїн
чел дїн інімъ. Нентръ семнълз чел дїн фрїнте,
скрїїндъ дїсъ ферїчїтлз Павелъ кьтръ Галатенї
зїче: „Іаръ карїї сьнтъ аї лзї Хс. трзїлзл ш'аз
ръстїгнїтз днпревнъ къ патїмїлешї къ постеле.“
Де зндѣ дар чїнева поате днїїеа, къ адеврзателе

семне але оїлор лзї Хс. сьнтъ: Драгостеа чеа лъ-
крътоаре атоатъ шапта вьлпъ прїн крїдїнда шї пе-
деждеа днвїереї; шї днорълареа чеа опрїтоаре а
тогъ пькатълз прїн рьстїгнїреа патїмїлоръ сь-
флетештїшї а постелоръ трзїнцї, саз дїсхзргъ:
Драгостеа шї днорълареа. Іаръ кате ої нъ вор
авае ачесте дозъ семне, ачелеа нъ сьнтъ дїн
ставаз лзї Крїстъ, чї дїн тьрпа лзї Антїкрїстъ
вареле с'азде к'о се вїе шї акмъ дн лъше есте
авъндъ мьлїтїе де зршъторї, карїї прїн санте
де Каїнї шї Фараонї, прїн рїнде де Ірозі шї ас-
рїсеї, прїн тръдърї де Івзї шї Пїладї, прїн крї-
зімї де Неронї шї Ізабеле; прїн десорънърї де Сар-
дананалї шї Аеродїке, прїн сїстеме манїаментї-
тїче шї деспотїче аз слъшїнтатъ керїл шї аз
кьтремзратъ пьдъртлз, мьскрїндъ-се нїшай нъ
вїдлзл крештїнътъдеї, іар нътереа еї тьгъдїнд'е,
шї пе карїї, ка сь'ї кздоаштемъ сїре а не сьрї
де аместеклзл лоръ, сїре а не денърта де сан-
теле лоръ, сїре а нї днгредіоша де шоразарїле,
сїре а не скъпа дїн кърсеа лоръ, трезве сь дн-
трвьмъ пе ферїчїтлз Павелъ; ка че селїе де
сїре шї карактеръ аз еї—Кареле лзї Антїкрїстъ?
Днмнезеескъл Апостола Павелъ дїсъ, ка чел не
шгїа къ нїмїкз рьл, спъркатъ шї недрентъ нлї
сферїтз а днтра дн днпъръдіа лзї D.zex шї а
харълзї дн днпъръдіа мьлїтїреї, а ферїчїреї, дн
днпъръдіа ачееа, а кзреїа зшъ есте Хс. скрїїндъ
кьтръ Ефесенї, зїче: „Аз нъ шгїдї? къ недрентїї
днпъръдіа лзї D.zex нъ о воръ шоптенї.“ (Іара
недрентїї ачеїа сьнтъ, карїї п'аз семнълз мїеа-
лзї дїн Апокаліпелзл лзї Іоанн; ачеїа карїї п'аз
семнълз драгостеї шї ал днорълърїї пе фрїнтеа
шї дн ініма лоръ). Шї маї адаоце тьлзїндъ: „Нъ
вь дншъладї! къчї D.zex нъ се амъдеште: чї
чееа че ва сьтїпа чїнева, ачееа ва шї сечера.“
Прїн ърмаре дар, днпъ зїса Апостолїкъ: Нїчі кар-
варїї, нїчі преакърварїї, нїчі десорънцїї, спърканцїї.

idolatrii, filarperii, avarii, kmatarii, mitarii, egoistii, lakonii, vevivii, defimtorii, xlatorii klevetitorii, nizmvitorii, tynioinii, pomenitorii de ruz, rsvsvntorii, dzelintii, cinzicivtorii. intriganzii, trzdvtorii, inokridii, lenesii, fanfa-ronii, trzfoanii, fdzalii, dzglofozii, tndrii, krz-titorii, nemzldvmtorii, svmedii, neaskvltvtorii, acsvpitorii, rvpitorii, dzshvltvtorii, fvrii, tya-xarii, minzivnoinii, nekredinvioinii, mi nici ori ce dzkrvtori ai pkatvzai, kz vnz kvvntv, nici vzlv din kvdi nv praktkv reliviea mi morala reskvmtvtrvtorivzai omenirei, nici vzlv nv vorv dztra dz dzpvtvrdia cherivzi, a kvrvia vnz este Xc. ce zivo: „Ez svntv vna oimorz, prin mine de va dztra cineva ce va tvvtvi, va dztra mi va evni, mi tvvzne va avla.“

Deci dar, svinditv mi kvvioav dzvpare, dz tavla aчestovv vidiu, dz oglinda aчestovv krime, mrvind noi, nvtemv fie kavii kvnoavte ce semne avemv. Mi de kvvva ne vomv avla vre zvii dzntre noi, avvnds dz fvrvtea kovstivndei sav la vremea kvdindei vre vnz semnz de ale vzi Anti-krivtv: sv gvrvim dzdatv al штерце mi al nimici prin nvrvsvrea rvzvi ovivcvz, sav al svvva mi al desovinda prin vaia dzdrentvrii, lepvdzdvzne de dzkrvrie dztvnerekvzvi mi dzvrvkvdvzne kv zv-mele dzmivii; zvnds pkatvzv din prevzv kv tvotv rvvtatev, mi izvinds avpta vnz dznprevzv kv tvotv vzvvtatev: Ka avva sv nvtemv iavvvi a kv prevvche oi ale vzi Ic. Xc. dzsemnate kv sem-zvzv dzragostei prin svzvne, mi dznvierate kv dzvrvvparev postelovv prin askvltare; ka avveliz fvkvnds svindenie dztrv drentate, sv zvrvtv dzdvrvvzv dztrv svmpvitate, ka nivte oii izvivii ai nvrvntelvi cherekv, kvre de la nvstori chere-miv mi izvire, iar deav oi askvltare mi sv-dvnepe.

Dzsvrvvritv; o voi nvstori! zivadivv, zivadivv la dznevvtorivzv nvstovvovv mi plenitov-rivzv levei la Ic. Xc. kvre svzv nvsv svfelvzv kvntvrv oile save, mi zvrvvii, dzkvvnds-vv avivnte de a sa zivv: Dzkvv dz fvkvzv zvvia din avvvti kvai mivi ai miei, mie vdi fvkvzv,“ Iavv voi oi! nvrvvdi la mievshelvzv vzi D.zez, чел че рди-жvnds pkatvzv dzmii, askvltvtovv svzv fvkvzv vnz la tvovrte mi tvovrtea kvrvhei, mi svzvnevdivv la nvvedele vzvovvovv nvstori, askvltvnds mi chivsvind vre kvai kvrii vomvrvii че prevvekvzv acsvrvvv, kv kvai че vorv sv dea savv dz D.zez kvntvrv voi,

ne zvrvnds чеa kvrvv: „Чел че askvltv пре voi, пре mine askvltv; iar чел че се leavvdv de voi, de mine се leavvdv, mi de чел че kvzv trivivv пре mine.“

Iar tv D.zez nvvii, Domvza kvii mi Pvriv-tele dzragostei, fvve пре noi desevrvvivi sv-rotv dzkvvzv vnz. Ka fvkvnd че плаче kvaintea та, sv fvkvnv vrvvivi a ne nvmi di din stavvzv fvkvvvi tvzv mi nvstovvzv postvrv чelvi vnz, kvre nvkvvndsne dz vevvveda tvvrvvvi svzv, mi advvzv-dvne dz izvovvzv svvdelvi сev не dzkvredinvvkvzv nvrvrea svре nvstovvii dzkvvkvvchvsvtvovv nvstovvii mi nvlitivchvsvtvovv dzgvvtovvii, kv vчeavsv kvndivv de izvire: „Simone a kv Jonna! De tv izvvvti, nvvte oile mele, nvvte mievshvii mei.“ Fie avva Doavve fie, prevkvv dzvi плаче die. Amin!

Варлаам Протосингол.

DATE STATISTICE.

kvntvrv kvmerchivzv, indsvrvia, dzrvv-riav fvrekate, kvrina, nvvtele Avsvrvie.

Dznavtvzv minivrvv avz kvmerchivzvi a nv-vlvkvzv dz a. 1855 o kvrte statistikv de kvre ivterevsv, dz kvre kvvtemv mi kvvi zvrvvtvrvle dzvpe:

Kvmerchivzv dvrvovv avsvrvieche. Ivnvrtvzv de kvvvi dz kvri svrvivv dz kv-riav avsvrvieche a fvstv:

Dz a. 1851 de 150,545,300 ф. т. к.

„ „ 1852 „ 199,269,800 „ „ „

Еsvnvrtvzv dz Avsvrvia:

Dz a. 1851 de 130,023,800 ф. т. к.

„ „ 1852 „ 177,986,400 „ „ „

Prin zvrvare kvmerchivzv avsvrvivzv dz kvvvi dzv ani a fvstv nvsvzv, avvve dz a. 1851 av svvvt kv kv kvkvzv dzkvvzv av ivnvrvv kv 20,523,800 ф. т. к. kvrvv dz a. 1852 svzv kvrvdvv avsemenea

21,283,400 „ „ „

S'v zivv avdeovvri, kv kvkvvovvii чelov kvai tvvte dvrv avsvrvieche се kvvzv kv kvkvzv kv agrivzlvtrv mi kv dznvrea vitelovv, prin zvrvare kv artivzvi de avvvtia dz kvkv sv svtravv de avrea, av tvrvv sv kvvvdv dz avkvrv. Avvea este: kv tvote avvvtv се kvvine a dzsemna, kv kvkvzv-mkvvzv dz dzrvv-riav kvmerchivav kv dvrvle svrvivv kv sv trvvdv

mai въртосъ дела липса продуктоловъ економиче; петръкъ де ши спре екс. дп а. 1852 с'аз трасъ шрфоі колониале (кафеа ш. а. ш. а.) de 17,695,900 ф. м. к.; еаръ торгъри de 11,170,100 ф. м. к., кѣнд дпн контръ еспортълъ ачелорашъ а фостъ преа не'псепиѣторъ, — с'аз импоратъ дпсѣ пзмаі вѣте domestiche маі ши мѣчі de 19,868,000, еаръ въкате сѣз череалиі de 19,071,100, еаръ зп-сорі ши олеізрі de 13,741,400 ф. м. к., кѣнд дпн контръ експортареа ачесторъ ши алторъ асеменеа артикълі дпн деріле австриаѣ дп афаръ авіа фѣкъ а треіа парте а сѣтелоръ авіа атпнсе.

Маі дпсепиѣтъ, кѣ комерчѣлъ літераріс (адѣкъ де кърді) ши артистѣкъ пе а. 1852 дпкъ фъ дп дефаворе, кѣчі дп ачелаш анъ с'аз импоратъ дпн деріле австриаѣ дпн афаръ кърді ш. а. de 3,785,600 ф. м. к. ши с'аз еспортатъ пзмаі de 2,658,000 „ „ „

— Комерчѣлъ челя маі тѣклосъ а фостъ ши астѣдатъ алъ Трансилваніеі. Ачѣстъ дѣръ ка аргіколъ, кѣнд е анълъ тѣносъ, пз аре знде с'ъші скѣдъ продуктеле сале спре але вѣаде кз прецъ маі възъ дпн липса дрѣмъріловъ де анъ сѣз ферекате, еаръ кѣнд е анълъ перодиторъ, атѣнчі кш-пъръ еа дпсаш де аіреа. —

— Дрѣмърі ферекате. Дп 31. Дек. 1853 Австриа авеа дрѣмърі де феръ дптпнсе пе 209 мілърі австриаѣ*), дела а къроръ дптревзп-царе с'а трасъ въз венітъ взратъ (netto) de 5,079,041 ф. м. к.

Маі тѣлте дрѣмърі де феръ се афлъ дп лъ-краре некършатъ, маі въртосъ декѣнд о соці-тате франгозѣскъ а пѣшпѣ ла дпвоіѣлъ кѣ гъ-верніаъ Австриеі, петръка съ ле кѣдѣскъ ачееаш въ спеселе сале пе лънгъ кондіціоні кѣвѣпѣосе. Дп декърсѣлъ анълі 1853 лъкра пе фѣкаре зі ла ашезараеа дрѣмъріловъ де феръ кѣте 17 пѣлъ ла 18 міі ъмені дп осевіте дері ши цпнѣтърі.

Дрѣмъріле ферекате став сѣз 6 дпрекціоні маі, рещезетѣре дп Вiena, Град, Прага, Пешта, Кракавіа ши Верона.

Поштеле австриаѣ. Ачестеа став дп монархія дптрѣгъ сѣз 18 дпрекціоні де поштѣ, кърора сѣнт съвордпнате тѣте офіціоалтеле поштале, стадіоніле, еспедіціоніле, атѣтъ челе кз кай, възъ ши челе че пайтѣзъ скрісорі ши пакете пе дрѣмърі ферекате. Дерѣгъторіі поштале съвордп-

пате дпрекціоніловъ челоръ маі се афлъ дп тѣтъ Австриа кз тотѣлъ 2512. Поштеле австриаѣ пайн-таръ дп анълъ 1853 скрісорі 40 міліоне 713,800, еаръ дп анълъ 1854 престе 46 міліоне възъці де скрісорі. Аічі дпкъ обсервѣтъ, кѣ дп Ардеалъ козпнѣкъчѣнеа посталъ релатіве ла шѣрпееа дѣ-реі нѣстрѣ есте маі пздіпъ декѣтъ орі знде аіреа; кѣчі де екс. дп Ардеалъ ла а. 1853 се пайнтаръ кз поштеле пзмаі 455,900 скрісорі, 13,800 пакете офіціале, 13,100 пакете прѣвате ши 2100 кѣлѣторі, кѣнд дпн контръ пзмаі дп мікѣлъ Бънатъ кз Воі-водіна черкъларъ 749,600 скрісорі; еаръ апоі че сѣ-зичѣтъ де Австриа дпн жосъ (дп каре че е дрептѣ се афлъ Вiena), кѣнд поштеле де аколо пайнтаръ пзмаі скрісорі 8 міліоне 266,200, еаръ пакете офіціале 227,200 ши прѣвате 830,100 ши паса-дері 29,000.

Ла ноі дп Ардеалъ дпрекціонеа поштале сѣ-афлъ дп Сѣвѣсъ, еаръ офіціі поштале сѣнт пзмаі треі, дп Сѣвѣсъ, Брашовъ ши Кѣжъ, еаръ пост-маістеріі (кѣпѣтпніі де поштѣ) сѣнт 68 ши еспе-дїціоні (філіале) 9.

Телеграфъла статълазі пайтѣзъ ши фѣ-лосеште атѣтъ маі тѣлте кз кѣтъ лініле лі се рѣ-тѣрескъ дп маі тѣлте дері але монархїеі. Ашеа, знде пе а. 1853 се пайнтасеръ пзмаі 67,719 депеше прѣвате ши 41,628 де але статълазі, еаръ венітѣлъ фъ 293,405 ф. м. к., дп а. 1854 депеше прѣвате ажѣнсеръ ла пѣтърѣлъ de 124,960, еаръ челе де статъ ла 65,562, еаръ венітѣлъ а фостъ 508,274 ф. м. к. Депешеле телеграфиче пе аніі 1855 ши 1856 сѣтъпъ кз воръ фі дпдоітъ маі тѣлте, маі въртосъ де кѣнд сѣрпа (телѣлъ, дрогълъ) теле-графълазі анъкъ а треѣ дела Брашовъ престе Бъ-кзренѣтп пѣлъ ла Варна ши ла Крѣмъ, еаръ дела Черпъзді престе Іаші, Гагаді тотъ ла Варна. — Адмістрѣціѣнеа чентралъ а телеграфълазі есте дп Вiena.

Дпрекціѣнеа еділъ (а лъкрѣріловъ пѣ-вліѣ, Baudirektion). Деспре актѣвѣтате ачестеіа дп сепиѣтъ пзмаі атѣтъ, кѣ ачееаш дела револуціѣне дпкѣѣ с'а окзпатъ фѣрте тѣлте кз дерѣцѣреа дрѣмъріловъ векі ши кз кѣдїреа де алтеле нѣтъ прпн тѣте провинцііле монархїеі, прѣкъш ши кз регълареа маі тѣлторъ рѣзрі; авѣте петръ скѣпѣлъ дпн зртъ с'аз келѣзѣтъ дела а. 1850 пѣлъ ла 1853 о сѣтъ де 13 міліоне 362,506 ф., дпн каре дпсѣ петръ Ардеалъ с'аз венітѣ пзмаі 10,360 ф. м. к. ла регълареа Мъръшѣлазі, еаръ петръ Бугарія ши Бънатъ 1 міліонъ 11,617 ф. м. к., дпн

* 1 мілъ = 4000 стѣжкпні австриаѣ де кѣте 6 зрѣе.

донтръ пентрѣ рѣшрле Veneto-Ломбардіеі с'аз данъ
дн ачаіаш ані престе 6 міліоне 840 тії ф. т. к.

Ка мере комерціале ші індустріале,
вотмисе прекѣт се штіе дін пегѣдеторі ші ме-
серіеші, алеші де кѣтръ комтемврїі лорѣ, днсер-
чівате а да міністерїалі де комерчїз прекѣт ші
авторїтѣі лорѣ адміністратїве тѣте черѣтеле іп-
формѣчнї деспре стареа комерчїалі, індустріеі,
агрїкултѣреі ш. а. ш. а. се афлѣ дн тѣтъ монар-
хіа 57, дін каре 2 се вінѣ пе Ардеалѣ, адїкѣ чеа
дін Брашовѣ ші чеа дін Клѣжѣ, еарѣ 1 дн Темі-
шѣра пентрѣ Бѣлатѣ, 1 пентрѣ Бѣковїна ла Чер-
нѣвѣді, 5 пентрѣ Бѣгарїа ші кѣте зна пентрѣ
Кроаціа ші Славонїа. Ачестѣ інстїтѣтѣ векїѣ
пентрѣ церїле апѣсене лѣмінате, днсѣ поз пент-
трѣ Австріа, днші аре фолѣселе сале днведерате.
Дн зіледе пѣстрѣ нїчі о класѣ де ѣменї пѣ е ре-
пресѣнтатѣ дн цѣрѣ прїп врео корпорадївне кѣ
характерѣ шѣкар консѣлтатївѣ, пѣшмаї статѣлѣ пе-
гѣдеторескѣ ші челѣ алѣ месерїашї лорѣ се ре-
пресѣнтѣтѣ пе сїнепї прїп камереле, пе аї кѣрорѣ
темврїї дн алегѣ дншї пегѣдеторїї ші месерїашї
фѣрѣ нїчі о сїлѣ а копштіїндеї пе кѣте треї ані,
еарѣ апої камереле став дн репорѣтѣ деадрентѣлѣ
кѣ міністерїалѣ комерчїалї, кѣтрѣ каре адресѣтѣ
тѣтѣ фелѣлѣ де пѣлсорї, проїентѣ де реформѣ ші
дншїлѣтѣтѣ днрї черѣте, пентрѣ ка комерчїалѣ ші іп-
дустріа сѣ скапе де грѣтѣдї, сѣ пайнтезе ші сѣ
днфлорескѣ. (Дін К. лѣ Г. Б.)

ОАІА ШІ ЦАПѢЛ.

(Фавѣлѣ.)

О оаїе вѣлѣ дін днѣтнпларе,
Песте-о лївадѣ аїзїнс 'а фї
Азтократѣ стѣпнїгоаре,
Ші кѣ вѣлндеде а кѣртнї.

Днсѣ лївада че о лѣсѣ
Дн стѣпнїре, вїеата ера
Де анімале атѣт де роасѣ,
Днкѣт прївїнд'о те днтрїста;

Дрент каре, лѣкрѣл воїнд сѣ 'ндрентѣ,
А пѣне дн фѣнкѣдї с'аз апѣкат
Бервечї кѣ рѣвнѣ ші мїндї дештепте,
Ші цанї че 'н слѣжѣ с'аз ексерсат;

Челор дін тѣїе, дѣнд сѣ пѣзіаскѣ,
Мѣшкїл чел верде че маї ера;
Челор дін зрѣтѣ, сѣ се 'нгрїжіаскѣ
Де тѣзѣрї, фрѣнзе, де деклара.

Маї кѣтрѣ зрѣтѣ зн цанѣ маї жѣне,
Кѣ дїнте аѣер ші аскѣдїт
Вїїнд, реїнеї петед дн спѣне,
Кѣ пентрѣ дѣнса тѣлте-аз фѣкѣт;

К'а лѣ партїдѣ пе тронѣ о пѣсе
Кѣ аре мерїт, ші 'ї кредїтѣс;
Ачестѣ фрасе оїеа пѣтрѣнсе
Сѣ і респѣлѣтѣаскѣ дар ценерос.

Пе цанѣ дндатѣ дн фѣнкѣдї пѣне
Дѣндї пе самѣ нїчі копѣчеї,
Сѣ се 'нгрїжаскѣ аї креште вїне,
Дрентї; ші сѣ вїлѣ мїлѣ де еї;

Ка дѣнѣ врепте ачеа грѣдїнѣ
Сѣ се префакѣ дн раїѣ пѣлѣкѣт;
Бѣнѣ плекаре вїеата реїнѣ
Авеа, кѣ цанѣл днсѣ-аз грешїт.

Че фел де соартѣ аїзїнсе 'пѣїне
Копачї, грѣдїнѣ, пѣ нот сѣ штіѣ!
Дар кѣтѣкѣ капра роаде кам вїне,
Штіе орї каре кѣ сѣфлет вїѣ . . .

Орї ші кѣт цанѣл д'онест сѣ фїе,
Еѣ днсѣ знѣл пѣ лаш лѣса
Прїстав грѣдїнеї саз дн вр'о вїе,
Нїчі копѣчеї пе сама са.

Г. Тѣѣтѣ.

Дндрентаре: Дн Нрѣлѣ Фѣїеї 45, дн
артїкулѣлѣ „Мѣлѣскрїптѣлѣлѣ Фѣврїлѣ“ дндрентѣ
прѣтѣтїндеї Гаврїлѣ дн локѣ де Фаврїлѣ. Паїїна
256 а ачелѣш Нѣрѣ, серїа 8 дн лок де Фрїк.
чїтеште Грїр. ад. Грїгорїе, серїа 21, дн локѣ де
1513 : 1553.